

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης (2007 - 2013)

Της κ. Αναστασίας ΤΣΑΡΤΣΑΡΑ
Απόφοιτου ΕΣΔΔ

Περίληψη

Μέσα από την ανά χειρας εργασία επιχειρείται η συνοπτική παρουσίαση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Μακεδονίας – Θράκης, όπως σχεδιάστηκε στα πλαίσια της 4^{ης} Προγραμματικής Περιόδου¹. Εξυπηρετώντας ειδικότερα, το στόχο της αξιολόγησης της αναπτυξιακής στρατηγικής για την υπό εξέταση Χωρική Ενότητα, όπως αποτυπώθηκε στο οικείο ΠΕΠ, επιδιώκεται η σύγκριση των αξόνων προτεραιότητας που τη συνθέτουν με:

- τις αναπτυξιακές ανάγκες των Περιφερειών της ΧΕ, όπως προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης,
- τους θεματικούς άξονες των προτεραιοτήτων των ΠΕΠ των τριών οικείων Περιφερειών για την 3^η Προγραμματική Περίοδο,
- το ύψος και την κατεύθυνση των προϋπολογισθέντων χρηματικών ενισχύσεων για τα υπό εξέταση ΠΕΠ κατά τις 3^η και 4^η Π.Π..

Των παραπάνω έπεται μία **σύνοψη**, ενώ του συνόλου της εργασίας προηγείται μία σύντομη **αποτύπωση** του ΠΕΠ της ΧΕ στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ.

Εισαγωγή

Η νεότερη προσέγγιση, κατά την 4^η Π.Π., των διοικητικών Περιφερειών ως ευρύτερα χωρικά σύνολα αποτελεί μία σημαντική πρόκληση τόσο σε προγραμματικό όσο κι επιχει-

1. Ειδοποιό διαφορά μεταξύ της τρέχουσας και του συνόλου των παλαιότερων προγραμματικών περιόδων αποτελεί η ενιαία αναπτυξιακή προσέγγιση όμορων διοικητικών Περιφερειών της χώρας, που συνεπάγεται τη σύνταξη ενός ενιαίου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος για ευρύτερα χωρικά σύνολα. Ειδικότερα, στο βορειοελλαδικό χώρο, η Χωρική Ενότητα της Μακεδονίας – Θράκης περιλαμβάνει τις διοικητικές Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (GR11), Κεντρικής Μακεδονίας (GR12) και Δυτικής Μακεδονίας (GR13). Ο σκοπός που εξυπηρετείται είναι η αναπόκριση στην “ανάγκη ύπαρξης ελάχιστης κρίσιμης μάζας σε επίπεδο εδαφικού, πληθυσμιακού, παραγωγικού, διοικητικού και τεχνολογικού δυναμικού ώστε να εδράζεται μια βιώσιμη στρατηγική περιφερειακής ανταγωνιστικότητας με ευοίωνες προοπτικές” (ΠΕΠ ΜΘ 2007 – 2013, σελ. 4).

Πίνακας 1: Στρατηγικοί Στόχοι ΠΕΠ ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ (2000 – 2006)

	ΠΚΜ	ΠΔΜ	ΠΑΜΘ
Στρατηγικοί Στόχοι	<p>Αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή.</p> <p>Ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο μίας περιφέρειας ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης.</p> <p>Εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για το περιβάλλον.</p>	<p>Διεύρυνση των ευκαιριών απασχόλησης και μείωση της ανεργίας.</p> <p>Αξιοποίηση των Διευρωπαϊκών Δικτύων από τα αστικά και παραγωγικά κέντρα της Περιφέρειας.</p> <p>Αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου - Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ορεινών και παραλίμνιων περιοχών.</p>	<p>Διαμόρφωση σύγχρονης αυτοδύναμης οικονομίας & ενίσχυση της εξωστρέφειας με προώθηση δράσεων στον πρωτογενή τομέα, στην μεταποίηση, τουρισμό και υπηρεσίες.</p> <p>Αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Περιφέρειας.</p> <p>Προστασία - αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος & του ορυκτού πλούτου.</p> <p>Αμβλυνση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικών ανισοτήτων & βελτίωση της ποιότητας ζωής.</p>

Πηγή: ΠΕΠ ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ (2000 – 2006)

ρησιακό επίπεδο. Περαιτέρω, οι σημαντικές καινοτομίες που εισήχθησαν στη διαχείριση των κοινοτικών πόρων, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής για το 2007 – 2013, ενισχύουν τις απαιτήσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και σε διαχειριστικό επίπεδο².

Ως εκ τούτου, το ζητούμενο για το ΠΕΠ ΜΘ είναι η δημιουργία μίας κοινής αναπτυξιακής στρατηγικής για το βορειοελλαδικό χώρο συνολικά. Πρόκειται για ένα εγχείρημα ωστόσο, το οποίο κρίνεται εξαιρετικά απαιτητικό εξ αρχής, καθώς επιδιώκει τη σύνθεση μίας κοινής προοπτικής για τρεις Περιφέρειες με έντονα διαφοροποιημένες αναπτυξιακές ιδιαιτερότητες κι ανάγκες. Ειδικότερα, η ΠΚΜ με το δεσπόζον ΠΣΘ καλείται να αντιμετωπίσει σήμερα τις απαιτήσεις της ΣτΛ, όταν τόσο η ΠΔΜ όσο και η ΠΑΜΘ – όντας Περιφέρειες με έντονα αναπτυξιακά ελλείμματα - έρχονται αντιμέτωπες με τις προκλήσεις της νέας ΚΑΠ, καθώς κι όσες αφορούν στην αυτόνομη ανάπτυξή τους.

2. Αναλυτικότερα βλ. τους νέους κανονισμούς για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, κατά το 2007 – 2013, στο http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reglem_en.htm.

Τέλος, εξίσου σημαντικές εμφανίζονται οι μεθοδολογικές προκλήσεις καθώς η χωρική ενότητα της ΜΘ αποτελείται από δύο Περιφέρειες σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης (πρόκειται για τις phasing - out ΠΚΜ και ΠΔΜ) και μία Περιφέρεια αμγούς στόχου σύγκλισης (ΠΑΜΘ)³.

Το ΠΕΠ Μακεδονίας-Θράκης στο Γ' ΚΠΣ

Κατά την 3^η Π.Π., για το βορειοελλαδικό χώρο σχεδιάστηκαν τρία ΠΕΠ, αντιστοιχώντας στις τρεις διοικητικές Περιφέρειες που συνθέτουν τη ΜΘ. Οι εν λόγω Περιφέρειες εντάσσονταν στον πρώτο Στόχο της περιόδου αναφοράς και χρηματοδοτούνταν από το σύνολο των Διαρθρωτικών Ταμείων⁴. Μία συνοπτική αποτύπωση των ΠΕΠ, επιχειρείται μέσα από τους πίνακες 1 και 2:

Πίνακας 2: Κοινοτική Χρηματοδότηση ΠΕΠ ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ (2000- 2006)⁵

	Ποσά σε εκατ. ευρώ ⁶		
	ΠΕΠ ΚΜ	ΠΕΠ ΔΜ	ΠΕΠ ΑΜΘ
Κοινοτική Συμμετοχή	903	408	733
1. Καινοτομία - Ανταγωνιστικότητα	25,9%	7,7%	14,3%
2. Αστική Ανάπτυξη	10,6%	23,7%	8,4%
3. Δίκτυα Μεταφορών	38,7%	29,3%	26,9%
4. Ανάπτυξη Αγροτικού Χώρου	13,0%	21,4%	30,2%
5. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	5,8%	6,2%	19,3%
6. Ανάπτυξη Ορεινού Χώρου	5,0%	9,5%	-
7. Τεχνική Βοήθεια	1,0%	2,2%	1,0%

Πηγή: ΠΕΠ ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ (2000 - 2006) & ιδία επεξεργασία

Η συνδυασμένη ανάγνωση των δύο πινάκων οδηγεί στη διαπίστωση σχετικά με την έμφαση που δόθηκε κατά την προηγούμενη Π.Π. σε έργα υποδομών, ιδίως στον τομέα των με-

3. Ειδικότερα, οι ΠΚΜ και ΠΔΜ μπορούν να ενταχθούν μόνο στο οικείο ΠΕΠ κι ως εκ τούτου να χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ (δεδομένου του μονοταμειακού χαρακτήρα όλων των προγραμμάτων), ενώ παράλληλα υπόκεινται σε απαιτήσεις για εμπροσθοβαρή προγραμματισμό. Αντιθέτως, οι παρεμβάσεις που αφορούν στην ΠΑΜΘ εντάσσονται και στα ΤΕΠ, γεγονός το οποίο εξασφαλίζει στην Περιφέρεια επιπλέον πόρους από το ΕΚΤ. Ωστόσο, έργα μεταφορών και περιβάλλοντος πρόκειται να χρηματοδοτηθούν για το σύνολο της ΧΕ από το ΤΣ.

4. Στα Διαρθρωτικά Ταμεία της 3ης Π.Π. περιλαμβάνονται τα: ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ και ΧΜΠΑ.

5. Η κοινοτική συμμετοχή αφορά σε πόρους από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της 3ης Π.Π. Δεδομένου ότι το Ταμείο Συνοχής δεν αποτελεί Διαρθρωτικό Ταμείο, οι χρηματοδοτικοί του πόροι δεν συνυπολογίζονται σε αυτή.

6. Παρά τη διάθεση, από το ΥΠ.ΟΙ.Ο., επικαιροποιημένων διαθέσιμων στοιχείων επλέγεται, για λόγους συγκρισιμότητας, η παρουσίαση και χρήση των ποσών όπως προϋπολογίσθηκαν κατά την έναρξη της 3ης Προγραμματικής Περιόδου.

ταφορών ενώ, σημαντικές υπήρξαν και οι δράσεις που αφορούσαν στην άμβλυση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων μέσα από προγράμματα αγροτικής και αστικής ανάπτυξης. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, οι παραπάνω πίνακες είναι ενδεικτικοί των χαρακτηριστικών και κυρίως των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι υπό εξέταση Περιφέρειες κατά την 3^η Π.Π.. Χαρακτηριστικά αναφέρονται τα υψηλά ποσά που δαπανήθηκαν στην ΠΚΜ για δράσεις καινοτομίας κι ανταγωνιστικότητας – ενδεικτικό της τριτογενοποίησης της οικονομίας της – στην ΠΔΜ σε δράσεις αστικής ανάπτυξης – γεγονός δηλωτικό της ύπαρξης πολλών αστικών κέντρων στην Περιφέρεια – ενώ τέλος, στην ΠΑΜΘ σε προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού – υποδηλώνοντας σημαντικά προβλήματα στην αγορά εργασίας της.

Το κύριο ενδιαφέρον ωστόσο, εστιάζεται στη μεταβολή της χρηματοδότησης⁷ για τη ΧΕ ΜΘ ανάμεσα στις δύο Π.Π., όπως απεικονίζεται στους Πίνακες 3 και 4.

Πίνακας 3: Μεταβολή Χρηματοδότησης ΠΕΠ ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ

	Κοινοτική Συμμετοχή	Κοινοτική Συμμετοχή	(εκατ.ευρώ) Ποσοστό μεταβολής
	2000-2006	2007-2013	
ΠΚΜ	903	1774	96,46%
ΠΔΜ	408	421	3,19%
ΠΑΜΘ	733	480	-34,52%
ΧΕ ΜΘ	2.044	2.675	30,9%
Πόροι ανά κάτοικο (ποσό σε μον. ευρώ)	726,4	950,65	30,87%

Πηγή: ΠΕΠ ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ (2000 – 2006) / ΠΕΠ ΜΘ (2007 – 2013) & ιδία επεξεργασία

Πίνακας 4: Μεταβολή Χρηματοδότησης ΠΕΠ ΧΕ ΜΘ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ			
(εκατομ.ευρώ)	2000-2006	2007-2013	Ποσοστό μεταβολής
	Σύνολο 3 Περιφερειών	ΧΕ ΜΘ	
1. Κοινοτική Συμμετοχή	2.044	2.675	30,9%
2. Εθνική Συμμετοχή	687	590	-14,1%
3. Συνολική Δημόσια Δαπάνη ⁸	2.731	3.265	19,6%
4. Ιδιωτική Δαπάνη	459	303	-34%
5. Συνολική Δαπάνη	3.190	3.568	11,8%
6. Ποσοστό συμμετοχής σε συνολική κοινοτική χρηματοδότηση των ΠΕΠ της χώρας	28,34%	33,42%	18%

Πηγή: ΠΕΠ ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ (2000 – 2006) / ΠΕΠ ΜΘ (2007 – 2013) & ιδία επεξεργασία

7. Η σύγκριση επιλέχθηκε να γίνει ως προς το ύψος της κοινοτικής συμμετοχής, δεδομένου ότι αφορά συγκεκριμένο ποσό, εκ των προτέρων δεσμευμένο και στις δύο Π.Π.

8. Στον υπολογισμό της, πέρα της κοινοτικής κι εθνικής συμμετοχής, περιλαμβάνονται επιπλέον: άλλοι εθνικοί πόροι, προβλεπόμενα έσοδα, μη επιλέξιμες δαπάνες κ.ά.

Ειδικότερα, μεταξύ των Περιφερειών, πλέον ωφελημένη αναδεικνύεται η ΠΚΜ λαμβάνοντας τη μερίδα του λέοντος από το σύνολο της κοινοτικής χρηματοδότησης για τη ΧΕ - σχεδόν διπλάσιο ποσό - όταν η αντίστοιχη αύξηση για την ΠΔΜ είναι μόλις 3,19%. Στην περίπτωση της ΠΑΜΘ διαπιστώνεται σημαντική μείωση (-34,52%). Τα παραπάνω ποσοστά αιτιολογούνται μερικώς ωστόσο, από το γεγονός ότι η ΠΑΜΘ χρηματοδοτείται από το σύνολο των ΤΕΠ της 4^{ης} Π.Π., σε αντίθεση με τις ΠΚΜ, ΠΔΜ που μπορούν να αξιοποιήσουν μόνο τους πόρους του Π.Ε.Π⁹.

Ωστόσο, για το 2007- 2013, σε επίπεδο ΧΕ διαπιστώνεται ότι:

- η κοινοτική χρηματοδότηση για τη ΜΘ αυξάνεται σημαντικά (**30,9%**),
- οι μειούμενες εθνική και η εκτιμηθείσα ιδιωτική συμμετοχή, οδηγούν σε μία συνολική χρηματοδοτική συμβολή του νέου ΠΕΠ μόλις κατά **11,8%** υψηλότερη από την προηγούμενη Π.Π.,
- οι κοινοτικοί πόροι που διατίθενται στη ΜΘ, από το σύνολο των πόρων για τα ΠΕΠ σε επίπεδο χώρας, παρουσιάζονται αυξημένοι κατά **18%**.

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της ΧΕ κατά την έναρξη της Π.Π. εξυπηρετεί διττό σκοπό. Καταρχάς, συμβάλλει στην ανάδειξη των *αναγκών* της ΧΕ μέσα από τη χρήση κατάλληλων εργαλείων¹⁰ βάσει των οποίων επιλέγονται οι *στρατηγικοί στόχοι* και σχεδιάζονται οι *άξονες προτεραιότητας* του αναπτυξιακού περιφερειακού προγράμματος. Σ' ένα δεύτερο επίπεδο, η αποτύπωση της παρούσας κατάστασης προσφέρει το σημείο αναφοράς για μελλοντικές συγκρίσεις κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του επιλεχθέντος μίγματος αναπτυξιακής στρατηγικής.

Ειδικότερα, η ανάλυση επιλέχθηκε να διαρθρωθεί κατ' αντιστοιχία προς τις ΚΣΚΓ για τη Συνοχή, εξυπηρετώντας τον ευχερέστερο εντοπισμό της συμβολής της ΧΕ στην εθνική και κοινοτική στρατηγική¹¹. Συνεπώς, η υφιστάμενη κατάσταση της ΜΘ αποτυπώνεται ως ακολούθως:

Α. Ελκυστικότητα Μακεδονίας – Θράκης

Η ΧΕ της Μακεδονίας – Θράκης καταλαμβάνει το 32,3% του εδάφους της συνολικής ελληνικής επικράτειας, κατοικείται από το 25,39% του πληθυσμού της χώρας και παράγει το 23,66% του εθνικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος¹².

Μεταξύ ωστόσο, των σημαντικότερων, προσδιοριστικών της ελκυστικότητας μίας ΧΕ, κοινωνικο-οικονομικών μεγεθών επιλεχθήκαν και παρουσιάζονται στον **Πίνακα 5** τα ακόλουθα:

9. Πρόκειται για μία από τις ιδιαιτερότητες της τρέχουσας Π.Π., στα πλαίσια της οποίας οι Περιφέρειες της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας βρίσκονται σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης (σταδιακής εξόδου / phasing out). Ως εκ τούτου, χρηματοδοτούνται μόνο από το οικείο τους ΠΕΠ και συνεπώς από το ΕΤΠΑ.

10. Ειδικότερα, στα πλαίσια του υπό εξέταση ΠΕΠ, χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο της ανάλυσης SWOT. Τα αρχικά προκύπτουν από τις λέξεις Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats (SWOT), και αφορούν στις παραμέτρους οι οποίες εξετάζονται κατά την οικεία ανάλυση. Το εν λόγω εργαλείο δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τον σχεδιασμό των ΕΠ προηγούμενων Π.Π.

11. Βλ. Σύνοψη των πορισμάτων της εκ των προτέρων αξιολόγησης στο ΠΕΠ ΜΘ 2007-2013, σελ. 135.

12. Στοιχεία ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (σε ΜΑΔ), EUROSTAT.

Πίνακας 5: Ελκυστικότητα ΜΘ

	Μακεδονία-Θράκη	Αν. Μακεδονία-Θράκη	Κεντρική Μακεδονία	Δυτική Μακεδονία
Ποσοστό πληθυσμού στο σύνολο της χώρας ¹³	25,39	5,48	17,25	2,66
Αύξηση πληθυσμού βάσει Προβλεπόμενων Αδρών Ποσοστών (%) για την περίοδο 2004-2031 ¹⁴	0,9	-4,1	2,7	-2,0
Εγνατία Οδός ¹⁵ – Σιδηροδρομικό δίκτυο – Λιμενικές και Αεροπορικές Υποδομές	Υψηλός βαθμός ολοκλήρωσης οδικού δικτύου - Σημαντικές ασυνέχειες στο δίκτυο μεταφορών	Προβλήματα υποδομής και εξοπλισμού	Ικανοποιητικές Υποδομές	Ανεπαρκείς εθνικές και διεθνείς συνδέσεις
Ενέργεια	Κόμβος μεταφοράς ενέργειας	2 ^η στις 13 περιφέρειες σε εγκατεστημένη ισχύ συστημάτων ΑΠΕ (16%) ¹⁶	Σημαντικός καταναλωτής ενέργειας (κυρίως λόγω ΠΣΘ ¹⁷)	Ενεργειακό κέντρο της χώρας (συμμετοχή στην παραγωγή ενέργειας πάνω από 75%)
Περιβαλλοντικά προβλήματα	Σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα, έντονα διαφοροποιημένα που απαιτούν ποικιλία δράσεων	Ανάπτυξη πρωτοβουλιών στους τομείς: ύδρευσης - αποχέτευσης, εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, διαχείριση στερεών αποβλήτων	Έντονα προβλήματα του ΠΣΘ ιδιαίτερα σε: α) διαχείριση στερεών αποβλήτων, β) αντιμετώπιση ατμοσφαιρικής ρύπανσης	Υποβάθμιση εδαφών, καταστροφή υδροφορέων, επιβάρυνση από την «ιπτάμενη τέφρα»

Πηγή: ΠΕΠ ΜΘ (2007 – 2013) & ίδια επεξεργασία

13. Στοιχεία 2005, EUROSTAT σε ΠΕΠ ΜΘ 2007-2013, Πίνακας 1/σελ. 9.

14. Οι τιμές του πίνακα αποτελούν εκροή της αλληλεπίδρασης της φυσικής μεταβολής του πληθυσμού με τις μεταναστευτικές ροές που σημειώνονται σε κάθε Περιφέρεια. Συνολικά, διαπιστώνονται τάσεις αρνητικής φυσικής μεταβολής του πληθυσμού και θετικών μεταναστευτικών ροών προς τα αστικά κέντρα, με αποτέλεσμα την οικονομική και κοινωνική μετάβαση σε ένα νέο δημογραφικό πρότυπο. Τα νέα δεδομένα δημιουργούν ανάγκες για τη σχεδίαση κατάλληλων μέτρων πρόνοιας και κοινωνικής πολιτικής (Πηγή: Eurostat, "Long-term population projections at regional level," Statistics in Focus 28, 2007, σε ΠΕΠ ΜΘ 2007-2013, Πίνακας 2/σελ. 10).

15. Έργο συγχρηματοδοτούμενο από το Β' και Γ' ΚΠΣ. Αναλυτικότερα, βλ. <http://observatory.egnatia.gr>.

16. Πηγή: ΕΠΕΜ, 2007, "Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΕΠ Μακεδονίας – Θράκης 2007-2013", με βάση στοιχεία από το Υπουργείο Ανάπτυξης, 2005, "3η Εθνική Έκθεση για το επίπεδο διεξόδου της ανανεώσιμης ενέργειας το έτος 2010 (Άρθρο 10 Οδηγίας 2001/77/ΕΚ)" σε ΠΕΠ ΜΘ 2007-2013, Πίνακας 8/σελ. 22.

17. Πηγή: ΕΠΕΜ, 2007, "Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ΕΠ Μακεδονίας – Θράκης 2007-2013", σε ΠΕΠ ΜΘ 2007-2013, Διάγραμμα 4/σελ. 18.

Από το σύνολο των παραπάνω παραμέτρων, διαπιστώνεται:

- η ΠΚΜ, λόγω κυρίως του μητροπολιτικού κέντρου της Θεσσαλονίκης, παρουσιάζει **έντονα αστικά χαρακτηριστικά**, γεγονός που διαφοροποιεί σημαντικά την αναπτυξιακή της φυσιογνωμία από τις άλλες περιφέρειες της ΧΕ.

Β. Παραγωγικές δραστηριότητες

Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης αλλά και των διαχρονικών τάσεων στις παραγωγικές δραστηριότητες είναι δηλωτικές του παραγωγικού προτύπου που κυριαρχεί σε κάθε Περιφέρεια. Το εν λόγω πρότυπο επηρεάζει, πέρα των αμγών οικονομικών μεγεθών, πλήθος παραμέτρων, μεταξύ των οποίων το βιοτικό επίπεδο και τις συνθήκες στην αγορά εργασίας, που επιδρούν στην κοινωνική συνοχή. Παρακάτω αποτυπώνονται, μέσω πινάκων, τα σχετικά μεγέθη.

Πίνακας 6: Παραγωγική δραστηριότητα¹⁸ και σύνθεση της απασχόλησης κατά τομέα παραγωγής

Περιοχή	Τομεακή διάρθρωση της παραγωγικής βάσης			Τομεακή συμμετοχή Περιφέρειας στη δημιουργία εθνικού οικονομικού αποτελέσματος			Ποσοστιαία τομεακή σύνθεση της απασχόλησης		
	Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ	Π	Δ	Τ
Ελλάδα	4,37%	20,4%	75,23%	4,4%	20,4%	75,2%	12,6%	22,4%	65%
ΜΘ	7,85%	28,65%	63,5%	31,5%	25,8%	17,1%	17%	24,3%	58,8%
ΠΚΜ	6,3%	26,46%	67,24%	20%	18%	12,4%	13,6%	24,1%	62,3%
ΠΔΜ	7,68%	34,46%	57,86%	3,5%	3,3%	1,5%	17,6%	33,6%	48,8%
ΠΑΜΘ	9,58%	25,02%	65,40%	8%	4,5%	3,2%	27,4%	20,7%	51,9%

Πηγή: Π.Ε.Π ΠΚΜ, ΠΔΜ, ΠΑΜΘ (2007 – 2013) & ίδια επεξεργασία

Από τον Πίνακα 6 διαπιστώνουμε τα ακόλουθα:

- Με την ΠΑΜΘ να αναδεικνύεται ως σημαντική αγροτική οικονομία, ο πρωτογενής τομέας έχει σημαντική παρουσία στο σύνολο της ΧΕ. Παρά την υψηλότερη συμμετοχή του στην παραγωγική διάρθρωση των ΠΑΜΘ και ΠΔΜ αντίστοιχα, και των ακόμη υψηλότερων ποσοστών απασχολούμενων (27,4% και 17,6% αντίστοιχα, έναντι 12,6% σε επίπεδο χώρας), είναι η ΠΚΜ εντούτοις, η οποία παράγει το 20% από το 31,5% της συμβολής της ΧΕ στη χώρα. Γεγονός ενδεικτικό της ύπαρξης διαρθρωτικών προβλημάτων στις ΠΑΜΘ και ΠΔΜ¹⁹.

Συνεχίζεται...

18. Σε όρους Ακαθάριστης Προσπιδέμενης Αξίας, έτους 2004.

19. Ο προβληματισμός γύρω από αυτή την ιδιαιτερότητα εντείνεται περαιτέρω λόγω των απαιτήσεων και πέσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή της αναθεωρημένης Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.